

**Srbija među liderima
u radu sa nacionalnim
manjinama**

**Oba manjinska
zakona do polovine
decembra**

41 Minority News

mesečni bilten o životu manjinskih zajednica u Srbiji

oktobar 2017

**Anamarija
Viček:
Rezultati
ukazuju
da smo
na dobrom
putu**

**Medijska platforma “Minority
News” predstavljena na
međunarodnom samitu civilnog
društva u Istanbulu**

**Obezbediti
veću vidljivost
Roma u
društvu**

IZDVAJAMO

Srbija među liderima u radu sa nacionalnim manjinama

Predsednica Vlade Republike Srbije, Ana Brnabić, izjavila je na sednici Saveta za nacionalne manjine da se u Srbiji poštaju različitosti i poručila da će naša zemlja nastaviti da vodi politiku zahvaljujući kojoj je u EU prepoznaju kao jednog od lidera u radu sa nacionalnim manjinama i poštovanju njihovih prava.

Medijska platforma "Minority News" predstavljena u Istanbulu

U Istanbulu je od 20. do 22. oktobra 2017. održan Međunarodni samit "Grad i civilno društvo", u organizaciji kancelarije Predsednika Republike Turske, Redžepa Tajipa Erdogan, Ministarstva spoljnih poslova i Ministarstva za evropske poslove Republike Turske i opštine Esenler. Na samitu, koji je okupio 192 učesnika iz akademskog i civilnog sektora iz 158 organizacija iz 60 zemalja Evrope, Azije, Afrike, Amerike i Australije, predstavljena je i medijska platforma „Minority News“.

Četiri zavoda za kulturu na sajmu knjiga

Na 62. Međunarodnom beogradskom sajmu knjiga na štandu Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice i Pokrajinskog sekretarijata za kulturu, javno informisanje i odnose s verskim zajednicama susreli su se predstavnici četiri zavoda za kulturu manjinskih zajednica – mađarske, slovačke, rusinske i hrvatske, koji su predstavili svoje izdavaštvo.

Nedeljnik "Hlas ljudu" proslavio 73. godišnjicu

Nedeljnik na slovačkom jeziku "Hlas ljudu" 19. oktobra proslavio je 73. godišnjicu. Uz prisustvo predstavnika Pokrajinske vlade, Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine, Matice slovačke u Srbiji, kao i drugih gostiju upriličena je prigodna proslava na kojoj su dodeljene jubilarne nagrade zaposlenima, kao i godišnje novinarske nagrade.

Ako imate pitanje vezano za funkcionisanje nacionalnih saveta nacionalnih manjina ili za oblast prava nacionalnih manjina rado ćemo pronaći i objaviti odgovor.

info@minoritynews.rs

UVODNIK 41

Ravnopravan položaj i u praksi

Sudeći prema sunčanim danima početkom oktobra meseca mnogi su očekivali da će nas Miholjsko leto pratiti i kad su u pitanju vesti koje se tiču života svih nas.

Prvih oktobarskih dana održana je sednica Saveta za nacionalne manjine. Premijerka Srbije, Ana Brnabić, tom prilikom je izjavila da je namerava Vlade Srbije da sprovodi jasnu i održivu politiku unapređivanja uslova u kojima pripadnici većinskog i manjinskog stanovništva uživaju ravnopravan tretman. Spomenuti trud se ogleda i u mnogobrojnim sašticima ministara i predstavnika nacionalnih saveta nacionalnih manjina, na kojima, tradicionalno, primat imaju teme koje govore o neravnopravnom tretmanu s jedne strane i obećanja da će se taj status promeniti s druge strane. U nekim slučajevima, kod određenih nacionalnih zajednica, reči se i sprovode u dela. Kod nekih, pak, ostaju samo obećanja.

Sa ovom konstatacijom su saglasni i predstavnici nacionalnih saveta nacionalnih manjina. Mnogo puta su isticali da njihovo učešće u radnim grupama pri izradi i monitoringu pravnog okvira nije bilo ravnopravno. Kako je puno puta rečeno, često su forme radi samo konsultovani, bez toga da su njihove primedbe i predlozi uzeti u obzir. Podsetimo se samo da je Bošnjački nacionalni savet tokom izrade Akcioneog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina uputio čak 498 predloga od kojih, prema rečima predstavnika BNV-a, nije prihvaćen nijedan, a nije dobijen ni odgovor zbog čega su odbijeni.

Krajem ovog meseca, Vlada Srbije prihvatile je amandmane SVM-a koji se odnose na dualno obrazovanje. Prema pisanju pojedinih medija reč je o grupi predloga koji se odnose na jačanje nadležnosti manjinskih nacionalnih saveta, odnosno zaštite obrazovanja na maternjem jeziku. Kakve će rezultate dati predlozi Saveza vojvođanskih Mađara biće pozнатo narednog meseca. Za svaki konstruktivan predlog bi trebalo da se napravi mesta, bez obzira da li ga predlaže većina ili manjina. Ako koristimo priliku da se iza granica ponosimo manjinama i ističemo njihove vrednosti, zašto ne bismo tim istim manjinama omogućili da se osećaju kao punopravni članovi zajednice, jer na kraju, svi smo građani iste države?

U Srbiji žive pripadnici 30 različitih nacionalnih zajednica!

Rezultati ukazuju da smo na dobrom putu

U prethodnih godinu dana Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, kao i ostale nadležne institucije i nacionalni saveti nacionalnih manjina sproveli su veliki broj aktivnosti kako bi učenici koji pohađaju nastavu na jezicima nacionalnih manjina početak nove školske godine dočekali spremni. O ovim aktivnostima, kao i daljim planovima na unapređenju obrazovanja na maternjem jeziku razgovarali smo sa Anamarijom Viček, državnom sekretarkom Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.

U nedavno objavljenom izveštaju o sprovođenju Akcionog plana za manjine, navedeno je da je najveći napredak ostvaren upravo u oblasti obrazovanja nacionalnih manjina. Šta biste istakli kao najznačajnije rezultate?

Mislim da je značajno to da su sve aktivnosti koje naše Ministarstvo sprovodi, a koje se odnosi na vaspitanje i obrazovanje u Republici Srbiji, tako isplanirane i sprovedene da u svakom slučaju uzimamo u obzir i posebne potrebe nacionalnih manjina. U vezi sa tim, navela bih nekoliko primera. Kada govorimo, recimo, o Radnoj grupi koja ima nadležnosti za izradu plana i programa za novi maturski ispit koji ćemo uvesti narednih godina, formili smo posebne radne grupe za nacionalne manjine, odnosno za jezike nacionalnih manjina, čiji će jedan od predmeta biti i Maternji jezik pored Srpskog jezika. Dakle, učenici koji pohađaju nastavu na svom maternjem jeziku i koji su priпадnici nacionalnih manjina maturski ispit će moći da polažu na svom maternjem jeziku. To je samo jedan od primera. Paralelno radimo na obrazovanju i vaspitanju u celokupnom sistemu obrazovanja u Republici Srbiji. Ako je potrebno da se nešto jezički usaglasi - i to radimo u saradnji sa nacionalnim savetima nacionalnih manjina. Oni se uključuju i u radne grupe. Svaki dokument koji Ministarstvo donosi mi im pošaljemo na mišljenje, na sugestije, na doradu. Ono što smatram da je takođe značajno je ono

što smo uradili sa dnevnicima za 5. razred, što je bilo prilično kritično ovog septembra, jer od ove školske godine imamo uvedene i neke nove predmete. Svaki početak školske godine ume da bude problematičan zbog toga što ima puno stvari koje treba da se odrade, i naravno, tu postoje neke stvari zbog kojih postoji kašnjenje. Mi se trudimo da pronađemo rešenje kako bismo na jezike nacionalnih manjina preveli te dnevниke. Bilo je malo kašnjenja i još uvek ga ima, ali imamo izuzetno dobru saradnju sa nacionalnim savetima nacionalnih manjina, koji nam i daju sugestije i upute kako da unapredimo taj sistem.

I pored značajnih pomaka, velika očekivanja koja smo imali za početak ove školske godine nisu bila u potpunosti ispunjena i učenici iz pojedinih nacionalnih zajednica nisu dobili udžbenike na maternjem jeziku u trenutku kada su seli u školske klupe. Zbog čega je došlo do ovog zastoja? Šta vidite kao najveći problem?

Moramo da imamo u vidu da udžbenici na jezicima nacionalnih manjina već postoje u velikom broju. Kada se pokazuju statistike i kada se govori o tome šta još treba da uradimo i šta nam nedostaje, često zaboravimo da pogledamo Katalog udžbenika, Katalog odobrenih udžbenika koji postoji i na sajtu Ministarstva, gde tačno vidišmo za koju nacionalnu manjinu, na kom jeziku postoje udžbenici. Akogovorimo o konkretnim problemima, recimo sa Bošnjačkim nacionalnim savetom, odnosno sa tom nacionalnom manjinom, radimo izuzetno aktivno na tome da se prevaziđe problem oko dela terminologije u rukopisima tih udžbenika koji nije prihvatljiv jer ne odgovara određenim standardima koje Zavod za unapređivanje obrazovanja, odnosno Zavod za izdavanje udžbenika mora da ima da bi se taj udžbenik izdao. Radimo na tome da se taj problem prevaziđe, imamo i Aneks ugovora memoranduma koji je sklopljen između Ministarstva prosvete, Zavoda za

udžbenike i Bošnjačkog nacionalnog saveta kojim smo, pre svega, omogućili da oni dodaci u udžbenicima koji su bili sporni, budu posebno štampani. Od tri dodataka, odnosno za tri predmeta, dva su odobrena a jedan nije. Pošto su oni tražili da se štampaju kao jedan udžbenik, nije moglo da se pristupi štampanju. Zahvaljujući Aneksu imamo posebno štampanje. To je posebna pogodnost koju smo dozvolili kako bismo izašli u susret da se ti udžbenici odobre i napokon odštampaju, a druga pogodnost se tiče rokova, odnosno mi po Zakonu o udžbenicima moramo da se pridržavamo određenih rokova. Kada se radi o udžbenicima na jezicima nacionalnih manjina, popustljivi smo kada su u pitanju rokovi. Recimo, ako u prvom krugu udžbenici ne odgovaraju, možemo da ih vratimo na ispravku, a kada su u pitanju nacionalne manjine, onda se

vraćaju na ispravku i u drugom krugu, odnosno koliko god je potrebno. Što se tiče udžbenika na albanskom jeziku, u više navrata smo imali sastanke sa Albanskim nacionalnim savetom upravo zbog toga, jer prema obavezama predvidjenim trojnim memorandumom, neke stvari mi kao Ministarstvo treba da ispunimo, neke stvari Zavod za udžbenike, a neke stvari nacionalni savet određene manjine. Albanski savet nam nije dostavio imena autora, odnosno imena prevodilaca i tu je cela priča zastala. Ne možemo da načinimo sledeći korak sve dok ne dobijemo imena prevodilaca, pošto je to u memorandumu tako definisano. Iskreno se nadam da će procedura biti olakšana kada budemo imali bilateralne sporazume između država matica onih nacionalnih manjina koje te matične države priznaju. Bošnjaci su se kasnije uključili u ovu proceduru. Tek pre nekoliko nedelja su priznali Bosnu i Hercegovinu kao matičnu državu i od tog trenutka i sa njima krećemo u proceduru pripreme bilateralnih sporazuma. Bilateralni sporazumi će se sklopiti između našeg Ministarstva i ministarstva u dotičnim zemljama maticama upravo sa ciljem da bi se podržao proces obrazovanja i vaspitanja na jezicima nacionalnih manjina u Srbiji, odnosno to će biti recipročni sporazum. Naše Ministarstvo će u dotičnim državama dati istu podršku nacionalnoj manjini Srba koja živi u toj državi. Mislim da će to biti jedna lepa priča, samo što je sve prično dugačka procedura, pošto se ipak radi o međunarodnom sporazumu, ali naše Ministarstvo je uradilo prvi korak. Mi smo poslali pozivna pisma dotičnim ministarstvima i za sada još čekamo samo Hrvatsku i Albaniju da nam odgovore na taj prvi korak i onda idemo dalje.

Za najmlađe pripadnike pojedinih manjina nije moguće organizovati celokupnu nastavu na maternjem jeziku, pre svega zbog male brojnosti zajednica i razuđenosti zajednica kojima pripadaju. Na koji način država pomaže očuvanje njihovog jezika, kulture i tradicije?

Svake godine smo dozvoljavali da se kombinuju odeljenja na nivou škole ako recimo ima desetoro dece koja hoće da uče od 1. do 4. razreda Maternji jezik sa elementima nacionalne kulture. Ranije se kombinovalo odeljenje od 1. do 8. razreda što pedagoški i nije toliko dobro. Ove godine, po prvi put, imamo pravilnik koji kaže da se može kombinovati samo odeljenje od 1. do 4., odnosno od 5. do 8. razreda, što smatram sa pedagoške strane kao odličnu stvar.

U slučaju osam nacionalnih manjina moguće je praktično da se organizuje celokupna nastava, od osnovne do srednje škole, ali brojčanost nacionalne manjine svakako utiče na to. Mi čak imamo neke predškolske ustanove gde se rad odvija na nekim od manjinskih jezika, a, kada su u pitanju osnovna i srednja škola, nastava se odvija na osam jezika i mislim da je izuzetno značajno da je u školama, gde ne postoji mogućnost da se formira odeljenje na jeziku nacionalne manjine, omogućeno slušanje izbornog predmeta Maternji jezik sa elementima nacionalne kulture. Kada ne postoji mogućnost, a i potreba stanovništva, jer roditelji treba da se opredеле za upis svog deteta na određenom jeziku, i ako ne postoji dovoljno učenika, što je obično 15 učenika, naše Ministarstvo, smatram, vrlo afirmativno izlazi u susret i u tim situacijama. Od početka septembra smo obradili desetine, ako ne i stotine predmeta kada se traži odobrenje odeljenja sa manjim brojem od propisanog. Tu se uopšte ne postavlja pitanje ako je u pitanju osmoro, devetoro, desetoro, to su odeljenja koja se automatski odobravaju. Apsolutni minimum je petoro dece, a postoje i situacije kada iz dva ili tri odeljenja treba da se iskombinuje određeni broj. Nacionalni saveti nacionalnih manjina su inače u zakonskoj obavezi da daju mišljenje pre nego što Ministarstvo doneše odluku, i mislim da se to ove školske godine, kao i prethodne, odradilo kako treba. Uslovi su isti i za formiranje grupa koje uče maternji jezik sa elementima nacionalne kulture upravo zbog toga što postoje škole sa malim brojem učenika. Svake godine smo dozvoljavali da se kombinuju odeljenja na nivou škole ako recimo ima desetoro dece koja hoće da uče od 1. do 4. razreda Maternji jezik sa elementima nacionalne kulture. Ranije se kombinovalo odeljenje od 1. do 8. razreda što pedagoški i nije toliko dobro. Ove godine, po prvi put, imamo pravilnik koji kaže da se može kombinovati samo odeljenje od 1. do 4., odnosno od 5. do 8.

razreda, što smatram sa pedagoške strane kao odličnu stvar.

Veliki broj aktivnosti sproveden je i u vezi sa nastavom srpskog kao nematernjeg jezika. Koji su najznačajniji rezultati kada je u pitanju ovaj nastavni predmet?

Mislim da je ovo vrlo zanimljiva tema. Pored toga što nacionalne manjine imaju pravo na obrazovanje na svom maternjem jeziku, veoma je značajno što je učenje srpskog jezika obavezno iako dete uči sve predmete na maternjem jeziku, jer će kasnije moći lakše da dodju do zaposlenja ukoliko poznaju jezik države u kojoj žive. Ova dvojnost je specifična za Republiku Srbiju i u regionu mi prednjačimo na tom planu, jer zakonodavstvo iz oblasti prosvete s jedne strane omogućava da nacionalne manjine koriste svoje ustavno i zakonsko pravo na obrazovanje na maternjem jeziku, a, pored toga, država veoma intenzivno radi i na učenju jezika države u okviru predmeta Srpski kao nematernji jezik. Zanimljivo je da je Pedagoški zavod Vojvodine još 2006. godine pokrenuo tu priču i izradio diferencirane nastavne planove i programe koji se nikad nisu dalje razvili od te faze. Uz podršku OEBS-a sprovodi se veliki projekat u opštinama Bujanovac, Medveđa i Preševo, koji je veoma zanimljiv i može da se preslika na celu državu. U ovim opštinama su, u okviru ovog projekta, urađene osnove za diferencirano podučavanje srpskog kao nematernjeg jezika. To je izuzetno važno zbog toga što, s jedne strane, moramo da uzmemo u obzir i maternji jezik deteta, jer postoje jezici koji su slični srpskom i nije svejedno da li je maternji jezik deteta bosanski ili slovački ili mađarski ili albanski, pošto su to jezici koji se veoma razlikuju i metodologija učenja mora da bude drugačija. Upravo to se učinilo ovim projektom, kada su ove godine doneseni Standardi za srpski jezik kao nematernji jezik. To je samo prvi korak u celoj proceduri, ali ako uzmemo u obzir da se na ove Standarde godinama čekalo, to je veoma značajan korak. Sada je u

toku pisanje novog plana i programa za Srpski kao nematernji jezik onako kako naše Ministarstvo planira celokupnu reformu nastavnih planova i programa, po ishodima. Kada budemo imali nove planove i programe krenućemo u proceduru izrade novih udžbenika, jer, naravno, za svaki novi plan i program moramo da imamo i nove udžbenike. Smatram da sve ono što je napisano kao zadatak i cilj Republike Srbije u Akcionom planu za manjine za pregovaračko Poglavlje 23 pokazuje da smo na pravom putu. I pored izvesnog kašnjenja u tim koracima, mislim da se krećemo u dobrom smeru, jer smo preduzeli sve mere koje su potrebne da bi se stvar pokrenula.

Kakvi su planovi Ministarstva za naredni period? Koje su najvažnije planirane aktivnosti kada je u pitanju obrazovanje na jezicima nacionalnih manjina i šta vidite kao najveći izazov u ovom procesu?

Mislim da će praksa koju je Ministarstvo do sada sproveo, da svaki put kada razmišljamo o bilo kojoj temi, o bilo kom procesu koji je svakodnevni zadatak Ministarstva, imamo u vidu da postoje potrebe koje moramo usaglasiti uzimajući u obzir nacionalne manjine, odnosno jezik školovanja, i dalje teći afirmativno kao i do sada. Naš ministar je član Saveta za nacionalne manjine koji vodi premijerka Brnabić. U tom formatu se sastajemo na redovnom nivou i pratimo sva izvestavanja prema međunarodnim organizacijama koja koordinira Kancelarija za ljudska i manjinska prava. Mislim da je apsolutno ključ u tome da je ovo naša zajednička priča. Ovo nije samo posao Ministarstva, nego je posao i nacionalnih saveta nacionalnih manjina sa kojima, kao što sam već rekla, imamo izuzetno dobru saradnju. Svaki put kada pokrećemo neku novu temu ili revidiramo neki pravilnik, koji se odnosi i na nacionalne manjine, njihovi predstavnici su uvek pozvani i konsultovani. Verujem da smo zaista na dobrom putu i da samo treba da nastavimo ono što je započeto.

Srbija među liderima u radu sa nacionalnim manjinama

Izvor: Kancelarija za ljudska i manjinska prava

Predsednica Vlade Republike Srbije, Ana Brnabić, izjavila je da se u Srbiji poštuju različitosti i poručila da će naša zemlja nastaviti da vodi politiku zahvaljujući kojoj je u EU prepoznaju kao jednog od lidera u radu sa nacionalnim manjinama i poštovanju njihovih prava.

Brnabić je na prvoj sednici Saveta za nacionalne manjine od saziva nove vlade, ukazala na važnost kontinuiranog rada sa savetima nacionalnih manjina, poručivši da Vlada ostaje posvećena tome.

„Prioritet za naredni period, biće puna implementacija Akcionog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina u Srbiji”, naglasila je ona i dodala da je završen i četvrti izveštaj i da je počeo rad na petom, uz potpunu saradnju sa Nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

Premijerka je najavila da predstoji i završetak rada na izmenama i dopunama Zakona o pravima i slobodama nacio-

Nacionalnim savetima nacionalnih manjina, ocenivši da je Akcioni plan živa materija, i da bi bio potpuno u skladu sa vremenom u kojem živimo i potrebama nacionalnih manjina, uvek postoji otvorenost da se revidira.

Na pitanje da li se na sastanku razgovaralo sa predstavnicima albanske nacionalne manjine, nakon poruka sa Kosova da bi Albanci sa juga Srbije mogli da dobiju kosovski pasoš i državljanstvo, Br-

„U prethodnom periodu uglavnom se sprovodilo oko 65 odsto aktivnosti koje su predviđene u tom kvartalu i imamo kašnjenja u sprovođenju nekih 10 aktivnosti koje su uglavnom vezane za početak realizacije određenih projekata, dinamiku koju smo utvrdili vezanu za usvajanje određenih zakona”, rekla je Paunović.

Takođe, kako je navela, od početka godine, u proces izveštavanja uključene su jedinice lokalne samouprave u kojima žive pripadnici nacionalnih manjina, Saveti za međunarodne odnose i visokoškolske ustanove, te da su, kako bi se poboljšalo sprovođenje Akcionog plana na lokalnu i kako bi se podigao kvalitet izveštaja koji se rade, tokom septembra postojale obuke za više od 70 jedinica lokalne samouprave i njihove zaposlene.

„Očekujem da u narednom periodu kvalitet izveštaja i dinamika sprovođenja samog Akcionog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina budu još bolji i vidljiviji”, naglasila je Paunović.

Predsednik Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine, Jene Hajnal, izrazio je zadovoljstvo time što je predsednica Vlade predsedavajuća Saveta nacionalnih manjina.

Zajednička saradnja biće u sledećim mesecima posebno izražena i nama je to važno, jer u zakonima o ljudskim i manjinskim pravima su strategije o kulturi, o medijima, a da ne govorimo o zakonima o obrazovanju, koji su veoma bitni i značajni, rekao je Hajnal.

nalnih manjina i Zakona o Nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

„Važno je da kao Vlada što pre pošaljemo u Skupštinu na razmatranje ta dva predloga zakona i svakako da nastavimo da radimo na prioritetima, onako kako su ih identifikovali nacionalni saveti, a to su obrazovanje i informisanje. U tom smislu dodeljuće se sredstva iz budžetskog fonda za nacionalne manjine za informisanje na manjinskim jezicima”, rekla je Brnabić.

Predsednica Vlade je izrazila očekivanje da će uskoro doći do novog susreta sa

nabić je rekla da o tome nije bilo reči i da se može razgovarati samo o onome što je u skladu sa Ustavom i zakonima Srbije.

Direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Suzana Paunović, rekla je da je Akcioni plan za ostvarivanje prava nacionalnih manjina Vlada usvojila u martu prošle godine, te da o njemu Savet redovno razgovara i raspravlja, da u procesu izveštavanja o tom dokumentu učestvuje više od 400 osoba, te da se svaka tri meseca prikupljaju informacije o tome kako se sprovode aktivnosti na terenu.

Oba manjinska zakona do polovine decembra

U organizaciji Centra za istraživanja migracija, a uz podršku Fondacije za otvoreno društvo, u okviru projekta Minority News, u sredu, 25. oktobra, održan je okrugli sto koji se odnosio na izmene i dopune Zakona o pravima i slobodama nacionalnih manjina.

Na okruglom stolu su učestvovali predstavnici Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, Instituta društvenih nauka, Komiteta pravnika za ljudska prava, Koordinacije nacionalnih saveta nacionalnih manjina i pojedinih nacionalnih saveta.

Direktorka projekta, Biljana Jović, je tom prilikom naglasila da se radi o izrazito važnoj temi, o kojoj su se u okviru javne rasprave u vidu primedbi i predloga izjasnili predstavnici Koordinacije nacionalnih saveta nacionalnih manjina, civilnog sektora i stručne javnosti. „Pre nego što konačan tekst Nacrta uđe u skupštinsku proceduru, veoma je važno da sagledamo u kojoj meri su

primedbe uvrštene u završni tekst”, istakla je Jović.

U ime Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave prisutnima se obratila Ljiljana Bekčić, koja je istakla

prava nacionalnih manjina. „S obzirom na to da smo imali vanredne parlamentarne izbore, došlo je do usporavanja aktivnosti na pripremi nacrta izmena i dopuna ovog zakona. Formiranjem vlade stekli su se

uslovi da se formira radna grupa koja je pripremila nacrt zakona. Javna rasprava je sprovedena u decembru prošle godine a 13. septembra ove godine je stiglo mišljenje evropske komisije na tekst nacrta. Po dostavljanju mišljenja održan je sastanak sa predstvincima Koordinacije, koji su razmotrili i tekst nacrta zakona i preporuke“.

Takođe, predstavila je u kom pravcu su se kretale izmene. „Želela bih da naglasim da

je Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina donet 2002. godine, u vreme savezne države i da je 2006. godine, nakon izlaska Crne Gore iz savezne države, ovaj zakon je počeo da se primenjuje kao republički zakon. A imajući u vidu da je 2006. donet Ustav Republike Srbije bilo je potrebno i ter-

da je prioritet Ministarstva u prethodnom periodu bilo donošenje izmena i dopuna Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, kao i izmena i dopuna Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina. Prisutne je podsetila da je dočenje zakona predviđeno i Akcionim planom za ostvarivanje

minološko usklađivanje, odnosno bilo je potrebno uskladiti niz rešenja u odredbama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina sa odredbama Ustava Republike Srbije.“

Kako je dalje navela, drugi vid izmena odnosio se na propisivanje odredbi zakona onih rešenja koja su predviđena Akcionim planom za manjine, pre svega za stvaranje pravnog osnova za upis podataka o

nacionalnoj pripadnosti pripadnika nacionalnih manjina u službene evidencije u skladu sa ustavnim principom o slobodi izražavanja nacionalne pripadnosti. To je, prema njenim rečima, imalo za posledicu i izmene i dopune Zakona o matičnim knjigama, koje su u završnoj fazi. Treći vid izmena odnosi se na stvaranje osnova za propisivanje afirmativnih mera za nacionalne manjine, kroz uvođenje odredaba kojima se uređuje ravnopravni sta-

tus zaposlenih u javnom sektoru.

Prema rečima Ljiljane Bekčić, zakon bi trebalo da bude usvojen polovinom decembra, kao i izmene i dopune Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina. Upravo ova vest je izazvala reakciju prisutnih, koji su kasnije obrazložili da su iznenađeni takvom odlukom, jer se njihovi stavovi o zakonu o nacionalnim savetima i stavovi države značajno razilaze.

BAŠIĆ: Jedan zakon za manjine i manjinske samouprave

Goran Bašić, direktor Instituta društvenih nauka, ocenjuje da je trebalo doneti jedan zakon koji bi uredio položaj manjina i njihovo neposredno učešće u javnom životu, kao i položaj manjinskih samouprava. Prema njegovim rečima zakon je trebalo da se izmeni iz mnogo ozbiljnijih razloga nego zbog ovih zbog kojih je sad menjan. „Kao prvo zbog ostvarivanja prava nacionalnih manjina“, navodi Bašić. „Zbog neposrednog učešća manjina u tom procesu, zbog toga što imamo segregativni model multikulturalnosti i što su manjine sve dalje od većine. Nacrtom zakona se nije ništa promenilo da bismo mogli da kažemo da možemo konstruisati zdravu manjinsku politiku koja bi doprinela da se situacija unapredi. Čini mi se da je tre-

balo sačekati da se doneše novi Ustav i da se onda, bez obzira na kašnjenje Poglavlja 23, donesu ove izmene.“ Kako je obrazložio, mnogo manje štete bi predstavljalo kašnjenje u ostvarenju

Poglavlja 23 nego donošenje zakona u kojem nema jasne društvene politike koja opredeljuje dugoročnu stabilnost demokratije i odnosa među ljudima koji žive u toj zemlji.

Sa ovom konstatacijom su se složili i predstavnici Bošnjačkog nacionalnog vijeća, Muhedin Fijuljanin i Ahmedin Škrijelj. Fijuljanin je mišljenja da je trebalo doneti jedan zakon koji bi regulisao celokupnu manjinsku politiku i koji bi imao karakter krovnog zakona, dok Škrijelj, koji je i član radne grupe za izradu nacrtu zakona, ističe da tokom izrade zakona nisu sačekane realne potrebe manjina pojedinačno. „Bošnjačko nacionalno vijeće je podnело niz primedbi, čak i predlog zakona, međutim oni su odbijeni bez ikakve dalje rasprave.“

LULIĆ: Široka paleta različitih viđenja

Ispred Koordinacije nacionalnih saveta nacionalnih manjina govorio je Emil Lulić, pravnik u Nacionalnom savetu mađarske nacionalne manjine. Kako je rekao, Koordinacija nije imala jedinstven stav oko zakona. „Znamo da se ovaj zakon godinama ispraznio. Najbitnije odredbe kojima se štite individualna i kolektivna prava su prebačena ili u Ustav ili su razrađene kasnijim zakonima, kao što je Zakon o nacionalnim savetima nacionalnih

manjina. Bili smo jedinstveni po pitanju pravne snage ovog zakona. Složili smo se da manjinsko zakonodavstvo treba da ima prioritet u odnosu na ostale i zbog toga što se manjinski zakoni donose kvalifikovanom većinom. Veoma nas je bolelo kad smo čuli konstataciju da su neki zakoni krovni, sistemski a da su manjinski zakoni manje bitni. Nismo se složili oko toga na koji način rešiti ovaj problem. Neki su predviđali da se unese u zakon

da treba da ima primat u odnosu na druge zakone, dok su drugi smatrali da za to ipak treba sačekati izmenu Ustava i da rešenja su koja su ovde data, iako privremena, adekvatna“, zaključio je Lulić.

Učesnici skupa su se složili da donošenje zakona u kratkom roku nije nešto što nam u ovom trenutku treba, već bi bilo učinkovitije da rasprava još uvek traje i da do usvajanja zakona dođe tokom sledeće godine.

Dalje afirmisati jezik i kulturu nacionalnih manjina

Izvor: Vlada Republike Srbije

Ministar kulture i informisanja u Vladi Republike Srbije, Vladan Vukosavljević, i predstavnici Koordinacije nacionalnih saveta nacionalnih manjina istakli su na sastanku, održanom 17. oktobra, visok stepen razumevanja povodom izrade strategije razvoja kulture za narednih 10 godina.

U razgovoru je postignuta saglasnost o tome da je neophodno da Srbija konačno dobije krovni dokument u oblasti kulture, i razmotrene oblasti iz strategije u vezi sa delovanjem nacionalnih manjina koje nesumnjivo zauzimaju značajno mesto.

Na sastanku je bilo reči o afirmativnim merama jačanja i upotrebe jezika i pisma, ustanovama kulture nacionalnih manjina, kao i o izdavačkim i bibliotekarskim delatnostima.

Sastanku su prisustvovali predsednici Mađarskog nacionalnog saveta, Jene Hajnal, Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća, Darko Sarić Lukendić, Bunjevačkog nacionalnog saveta,

Suzana Kujundžić Ostojić, Bošnjačkog nacionalnog vijeća, Muhedin Fijuljanin, i sekretar Nacionalnog saveta rumunske nacionalne manjine, Marčel Dragan.

Četiri zavoda za kulturu na sajmu knjiga

Izvor: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka

Na 62. Međunarodnom beogradskom sajmu knjiga u pondeljak 23. oktobra na štandu Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice i Pokrajinskog sekretarijata za kulturu, javno informiranje i odnose s verskim zajednicama susreli su se predstavnici četiri zavoda za kulturu manjinskih zajednica (mađarske, slovačke, rusinske i hrvatske) Autonomne Pokrajine Vojvodine i predstavili svoje izdavaštvo.

Predstavnici zavoda za kulturu razgovarali su o knjigama na manjinskim jezicima, o uspesima i o problemima koji prate izdavanje knjiga, kao i o problemima sa kojima se zavodi susreću. O mađarskoj izdavačkoj delatnosti govorio je Tamaš Varga, o slovačkoj Ana Hrćan Leskovac, o rusinskoj Anamarija Ranković, dok je iskustva Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata približila Katarina Čeliković.

U ime sekretarijata razgovoru su prisustvovali Radoslav Petković i Živana Živanović. Predstavnici zavoda su ukazali na potrebu zajedničkog javnog predstavljanja izdavačke produkcije i pohvalili poziv da se predstavnici nađu na ovogodišnjem sajmu knjiga, ali jednako tako smatraju da i za njih treba

naći javni prostor kako bi se zajedno predstavili publici. Ovaj prvi korak u međusobnom predstavljanju izdavaštva pokazao je da knjizi osim nastanka treba oslobođiti put ka distribuciji, javnom predstavljanju, valorizaciji u časopisima, otkupu, prevodenju, nagradovanju i podsticanju mladih autora.

Medijska platforma "Minority News" predstavljena na međunarodnom samitu civilnog društva u Istanbulu

UIstanbuлу je od 20. do 22. oktobra 2017. održan Međunarodni samit "Grad i civilno društvo", u organizaciji kancelarije Predsednika Republike Turske, Redžepa Tajipa Erdogan, Ministarstva spoljnih poslova i Ministarstva za evropske poslove Republike Turske i opštine Esenler. Samit je okupio 192 učesnika iz akademskog i civilnog sektora iz 158 organizacija iz 60 zemalja Evrope, Azije, Afrike, Amerike i Australije.

blikacije i TV emisije Hronika nacionalnih manjina, predstavljena je na ovom skupu kao primer dobre prakse, a direktorka projekta, Biljana Jović, bila je jedan od govornika na skupu na temu koegzistencije i multikulturalizma. Do sada objavljeni sadržaji u okviru platforme, kao i relevantne informacije u vezi sa njom, prikazivani su sve vreme trajanja konferencije na posebnom štandu i izazvali su

Aziji, Africi i Evropi. Veliki broj učesnika bio je i iz organizacija sa Bliskog Istoka i meni lično bilo je veoma zanimljivo da se upoznam sa načinom rada kolega iz tog dela sveta, koji su uglavnom usredstveni na pomoć velikom broju sirijskih izbeglica u svojim zemljama", izjavila je direktorka projekta Minority News za Hroniku nacionalnih manjina po povratku iz Istanbula.

Učesnici su razmatrali 17 tema, od onih koje su direktno vezane za sirijsku krizu i pomoći izbeglicama, preko pitanja siromaštva, socijalne pomoći i filantropije, izgradnje kapaciteta civilnog sektora, multikulturalizma, do vizionarskih tema vezanih za ulogu civilnog društva u energetici i ljudskih prava iz perspektive urbane arhitekture.

Medijska platforma Minority News, koja se sastoji od informativnog web portala, mesečne pu-

Predstavljeni standardi za bosanski jezik za kraj srednjeg obrazovanja

Izvor: BNV

Radna grupa Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja je 21. 10. u prostorijama Bošnjačkog nacionalnog vijeća predstavila Prijedlog obrazovnih standarda za bosanski jezik za kraj srednjeg obrazovanja.

Na samom početku skupu se obratio potpredsjednik Vijeća, Esad Džudžo, koji je naglasio da su obrazovni standardi za bosanski jezik za kraj srednjeg obrazovanja „šlag na torti“ za proces uvođenja cijelokupne nastave na bosanskom jeziku.

Također je istakao da su obrazovni standardi temelj na osnovu kojeg će biti izrađeni testovi za Završni ispit nakon završenog srednjeg obrazovanja, te da će učenici koji su ove školske godine upisali I razred srednje moći po prvi put polagati završni ispit na bosanskom jeziku, kao što su ove godine polagali

učenici na kraju osnovnog obrazovanja i vaspitanja u nastavi na bosanskom jeziku.

Prijedlog obrazovnih standarda za bosanski jezik za kraj srednjeg obrazovanja je izrađen u okviru projekta "Razvoj standarda za bosanski jezik" koji sprovodi Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja iz Beograda, a preko Radne grupe koju čine nastavnici bosanskog jezika – Melida Rebronja, Elvira Đekić i Alisa Džemmić, te konsultant prof. dr. Sead Šemsović.

Na prezentaciji su članovi Radne grupe, predstavili definirane oblasti, opće i specifične predmetne kompetencije, te oblasti jezika, književnosti i jezičke kulture kroz osnovni, srednji i napredni nivo prijedloga standarda.

Prof. dr. Sead Šemsović, konsultant

Radne grupe i autor nastavnih planova i programa i udžbenika koji su u upotrebi u nastavi na bosanskom jeziku, na prezentaciji je istakao značaj standarda u procesu razvoja obrazovanja na bosanskom jeziku u Republici Srbiji i dodao da su standardi krovni akt obrazovanja.

Projekat "Razvoj obrazovnih standarda za bosanski jezik" koji je pokrenut početkom 2017. godine, a na zahvatje Bošnjačkog nacionalnog vijeća je trenutno u svojoj posljednjoj fazi.

Nakon unošenja eventualnih prijedloga izmjena, obrazovni standardi se usvajaju od strane Nacionalnog prosvjetnog savjeta te postaju dio obrazovnog procesa na bosanskom jeziku u Sandžaku.

Prezentaciji su prisustvovali nastavnici bosanskog jezika u Sandžaku.

Program RTV i na bugarskom jeziku

Izvor: BNV

Od 19. oktobra na Trećem programu radija Radio-televizije Vojvodine emituje se emisija na bugarskom jeziku.

Radi se o emisiji „Prijateljska reč“

(„Приятелска дума“), koja se emituje svakog drugog četvrtka od 14.15 do 14.45 časova.

Podsećamo da se program na tri programa radija emituje na srpskom,

mađarskom, slovačkom, rusinskom, romskom, ukrajinskom, rumunskom, hrvatskom, bunjevačkom, makedonskom, albanskom, nemačkom i crnogorskom jeziku, a od sada i na bugarskom.

Bošnjak sa predstavnicima Nacionalnog saveta hrvatske nacionalne manjine

Izvor: Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave

Novoimenovani predsednik srpskog dela Međuvladinog mešovitog odbora Srbije i Hrvatske i državni sekretar u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, Ivan Bošnjak, sastao se 9. oktobra u Subotici sa predstavnicima Nacionalnog saveta hrvatske nacionalne manjine.

Na sastanku je razgovarano o položaju ove nacionalne manjine u Srbiji i poboljšanju pravnog i institucionalnog okvira za ostvarivanje njihovih prava.

Predstavnici Nacionalnog saveta hrvatske nacionalne manjine izrazili su zadovoljstvo rešavanjem pitanja udžbenika za osnovne škole, ali i istakli da predстоji rad na rešavanju udžbenika za srednje škole i predškolsko obrazovanje. Državni sekretar istakao je da će se do kraja godine izmeniti i dva zakonska rešenja koja

unapređuju prava i položaj predstavnika nacionalnih manjina, kao i rad nacionalnih saveta. Bošnjak je najavio da će se zasedanje Međuvladinog mešovitog odbora održati do kraja godine.

Sastanku, koji je održan na inicijativu kopredsedavajućeg Međuvladinog

mešovitog odbora Srbije i Hrvatske i državnog sekretara Bošnjaka, prisustvovali su i generalni konzul Hrvatske u Subotici, Gordan Bakota, predstavnici lokalne samouprave i načelnika tri upravna okruga, kao i nacionalni koordinator za rešavanje otvorenih pitanja sa Republikom Hrvatskom, Nemanja Stevanović.

Žigmanov predložen za još jedan mandat

Izvor: Hrvatska riječ

Prijedlog za imenovanje ravnatelja Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata izazvao je najviše polemike na 65. redovitoj sjednici Hrvatskog nacionalnog vijeća koja je održana u Subotici 6. listopada. Ipak, većinom glasova (17 za, 5 protiv, 1 suzdržan) vijećnici su donijeli odluku da se na tu dužnost predloži profesor filozofije iz Subotice, Tomislav Žig-

manov, koji je tu dužnost obnašao i u ranijem četverogodišnjem mandatu.

„Tomislav Žigmanov je dosadašnjim radom u Zavodu pokazao da inzistira na onakvim profesionalnim aktivnostima i kvalitetnim sadržajima putem kojih se na suvremen i kompetentan način nastoji kako promovirati, poticati, čuvati, razvijati, usustavljavati i organizirati kul-

turno nasljeđe vojvodanskih Hrvata, tako i obavljati produkciju novih kulturnih događaja, raditi znanstvena istraživanja i predstavljati suvremeno umjetničko stvaralaštvo, omogućavati i unaprjeđivati prostor autoreprezentativnih praksi u kulturnom životu Hrvata u Vojvodini i snažiti prostor autorecepcije vlastitoga nasljeđa“, navodi se, među ostalim, u odluci HNV-a.

Formiran tim za izradu elaborata školskog centra

Na konstitutivnoj sjednici u ponедјeljak, 9. listopada, u prostorijama Hrvatskog nacionalnog vijeća formiran je tim za izradu elaborata hrvatskog školskog centra. Koordinatorica tima, savjetnica predsjednika HNV-a za razvojne projekte, Jasna Vojnić, kaže da elaborat

treba biti gotov do kraja godine te da je za ovaj mjesec predviđen obilazak hrvatskih školskih centara u Pečuhu, Sarajevu i Banjaluci (koji su već posjetili protekloga tjedna), a planiran je i posjet Srpskoj gimnaziji u Zagrebu. Sljedeći susret tima najavljen je za sljedeći tjedan, kada će članovi analizirati prošle godine

usvojenu Strategiju obrazovanja na hrvatskom jeziku u Republici Srbiji. Preostali članovi tima za izradu elaborata su: Tomislav Žigmanov, Katarina Čeliković, Josip Bako, Darko Sarić Lukendić, Margeta Uršal, Dajana Šimić, Josip Stantić, vlač. Mirko Štefković, Kristijan Bartuš, Emil Lulić.

„Hlas ljudu“ proslavio 73. godišnjicu

Izvor: Hlas ljudu / Pokrajinska vlada

Jedini nedeljnik na slovačkom jeziku u Srbiji „Hlas ljudu“ je 19. oktobra obeležio 73. godišnjicu postojanja.

U okviru svečanosti direktor Novinsko-izdavačke ustanove „Hlas ljudu“, Samuel Žjak, uručio je jubilarne nagrade zaposlenima, koji u ovoj ustanovi rade 35, 25, 20 i 10 godina. Ujedno su uručene i Godišnje nagrade nedeljnika. Odlukom komisije prvu nagradu je dobio Juraj Bartoš, drugu Oto Filip i treću Jasmina Panjik. Kako je navela Vladimira Dorčova-Valtnerova, v.d. odgovorne urednice nedeljnika, ova imena se pojavljuju među nagrađenima skoro svake godine iz razloga, jer njihove tekstove odlikuje profesionalni pristup novinarstvu i kritičko mišljenje.

Takođe, uručena je i nagrada najboljem dopisniku nedeljnika, kao i saradniku omladinskog časopisa „Vzlet“, koji takođe izdaje NIU „Hlas ljudu“.

Svečanosti su prisustvovali predsednica Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine, Ana Tomanova-Makanova, predsednik Matice slovačke u Srbiji, Jan Brtka, pomoćnik pokrajinskog sekretara za kulturu, javno informisanje i odnose sa verskim zajednicama, Đordje Vukmirović, predstavnici NIU „Ruske slovo“ i drugi.

„Misija koju vaš list ima u očuvanju na-

cionalnog i kulturnog identiteta slovačke zajednice je izuzetna, a trajanje dugo 73 godine je potvrdilo sposobnost ne samo jedne, nego niza generacija novinara i urednika „Hlas ljudu“, da tu misiju ispune“, rekao je Vukmirović, čestitajući u ime Pokrajinskog sekretarijata rođendan zaposlenima u toj kući.

On je podvukao i izuzetan značaj informisanja na jezicima nacionalnih ma-

njina u celini i dodao da će podrška države njegovom očuvanju i razvoju i daљe biti maksimalna.

„To nije samo rezultat želje da se poštuju međunarodni standardi ili obaveza koje proističu iz domaće zakonske regulative. To je, pre svega i iznad svega, suštinsko, nedvosmisленo i trajno opredeljenje srpskog društva i potvrda njegove demokratičnosti“, naloglio je Vukmirović.

Jasna i održiva politika unapređenja položaja svih nacionalnih manjina

Izvor: Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave

Ministar državne uprave i lokalne samouprave, Branko Ružić, sastao se sa predstavnicima Nacionalnog saveta vlaške nacionalne manjine i razgovarao o položaju ove manjine i standardizaciji vlaškog jezika. Tom prilikom je poručio da je Ministarstvo otvoreno za sve nacionalne savete i naglasio da Vlada Srbije sprovodi jasnu i održivu politiku unapređenja položaja svih nacionalnih manjina.

Ministar je podsetio da je rad na izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina i Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina u završnoj fazi i da očekuje da će rešenja koja će ti zakoni sadržati doprineti unapređenju ostvarivanja prava i sloboda nacionalnih manjina.

Predsednik Nacionalnog saveta vlaške nacionalne manjine, Radiša Dragojević, ista-

kao je potrebu za većom finansijskom podrškom za rad Nacionalnog saveta za potrebe obezbeđivanja kulturnih događaja, medija i informisanja na vlaškom govoru.

Ministar je skrenuo pažnju da su, nakon 15 godina, stvoren uslovi za dodelu sredstava iz Budžetskog

fonda za nacionalne manjine.

Na kraju sastanka ministar je ponovio da svaka nacionalna manjina ima pravo na slobodno izražavanje nacionalne pripadnosti i da se državni organi ni u buduće neće mešati u pitanja identiteta nacionalnih manjina u Republici Srbiji.

Bunjevačka zajednica

“Bunjevačko zlato” u Sremskim Karlovcima

Izvor: Bunjevački Media Centar Sombor

Udruženje građana „Bunjevačko kolo“ iz Sombora priredilo je u Sremskim Karlovcima 17. oktobra izložbu slika u tehnici slame pod nazivom „Bunjevačko zlato“.

Postavka slika je izložena u predivnom ambijentu muzeja u Sremskim Karlovcima, zgradi zadužbine Patrijarha Josifa Rajačića, u dilu „Zavičajna zbirk“.

Na samom otvaranju izložbe, zafalnost domaćinima i prijateljima koji su pomogli ovu izložbu uputio je potpredsjednik udruženja, Aleksandar Bošnjak, a o samom radu udruženja i radu slamarske sekcije divanila je potpredsjednica udruženja, Aleksandra Medurić Kalčan. Kućnost muzeja, Divna Gačić, izrazila je svoje veliko zadovoljstvo što je izložba realizovana u muzeju i pridložila daljnju saradnju.

U četri velike izložbene prostorije postavljeno je trideset slika, radova, članica udruženja, a na svečanom otvaranju je prikazano i nekoliko svečani bunjevački narodni nošnji u koje su bile obučene članice „Bunjevačkog kola“. Izuzetno lip odaziv positilaca pokazo je veliko interesovanje za samu tehniku izrade slika i predmeta od slame.

Ova izložba je potpomognuta od strane grada Sombora i Pokrajinskog sekretarijata za kulturu, javno informisanje i odnose s virskim zajednicama, ali i nuz pomoći sridstava i donacija pojedinaca. Izložba će biti postavljena do 15. novembra ove godine.

Prve radionice slamarstva, kako je odmah dogovoreno za nastavak saradnje, zakazane su za 28. oktobar u prostorijama muzeja u Sremskim Karlovcima, di će slamarke pokazat svoje umitničko stva-

ranje, odnosno tehniku izrade predmeta i slika od slame.

Da se radovi somborski slamarci s pravom mogu nazvat bunjevačkim zlatom pokazali su i nedavno ostvareni rezultati sa zonske smotre amaterskog likovnog stvaralaštva. Vrhunski radovi članica slamarske sekcije Bunjevačkog kola, ukupno 5 radova - Irene Vuković, Milice Kohut, Mina Ševo (ulje na platnu), Ksenija Vuković, Ilonka Bogišić - rangirani su na opštinskoj smotri koju je selektovala akademска slikarka, Tanja Dimitrijević, a potom su prikazani na izložbi radova Zonske smotre amaterskog likovnog stvaralaštva sa teritorije opštine Sombor, Kula, Odžaci i Apatin. Nakon selekcije radova u Kuli, za pokrajinsku smotru koja će biti držana 5. novembra 2017. god. na Paliću, odabранo je 2 slike rađene u tehnici slame – „Somborska Preparandija“, autorke Milice Kohut i „Doručak“, autorke Irene Vuković.

Proslava na Katedri za mađarski jezik u Novom Sadu

Na Katedri za mađarski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Novom Sadu 16. oktobra proslavljena je 58. godišnjica osnivanja ove katedre.

Na proslavi povodom ove značajne godišnjice šef katedre, Eržebet Čanji, istakla je da ovako godina rada u slučaju jedne manjinske institucije ima veliku važnost u pogledu zajednice, imajući u vidu da se studenti praktično sve vreme obrazuju na maternjem

mađarskom jeziku, a postojanost ove mogućnosti ima značajnost koja se ne

Izvor: www.vajma.info

može meriti brojem diploma.

Ovakvu ulogu u Vojvodini imaju još odeljenje na mađarskom jeziku za pozorišnu umetnost na Akademiji umetnosti u Novom Sadu i Učiteljski fakultet u Subotici – istakla je Eržebet Čanji uz konstataciju da bi ovakav sistem institucija trebalo proširiti „sa hrabrošću najhrabrijih“.

U okviru proslave ovogodišnjoj dobitnici Literarne nagrade „Šinko Ervin“, Žoki Hernjak uručena je ova prestižna nagrada za prvu knjigu pod naslovom „Morze“, u izdanju „zEtne“.

Nove prostorije za Omladinski klub iz Malog Iđoša

Ubivšem Zadružnom domu u Malom Iđošu svečano je otvoren obnovljeni deo zgrade u kojem će raditi Omladinski klub Malog Iđoša.

Nove sale su mladima simbolično predali na upotrebu zamjenica državnog sekretara zadužena za omladinu pri Ministarstvu za ljudske resurse u Mađarskoj, dr Boglarka Ileš, i predsednik Saveta Mesne zajednice u Malom Iđošu, Zoltan Mohači.

Povodom adaptacije dela zgrade bivšeg Zadružnog doma član opštinskog saveta za omladinske poslove, Karolj Kovač, izjavio je da je investicija realizovana uz pomoć Mađarske od 700.000 forinti (oko 2.300 evra) i da će se u objektu okupiti veliki broj mlađih.

Zoltan Mohači je uz to podsetio da je Za-

cima meštana Malog Iđoša, ali tokom privatizacije zadruge i zgrada je došla u

privatne ruke, ali su građani sela vratili zgradu na sudu u posed sela.

Obezbediti veću vidljivost Roma u društvu

Izvor: Vlada Republike Srbije

Foto: Romski nacionalni savet

Potpredsednica Vlade Republike Srbije i predsednica Koordinacionog tela za socijalno uključivanje Roma i Romkinja, Zorana Mihajlović, izjavila je da inkluzija Roma u društvo nije pitanje samo jedne institucije, već čitave Vlade,

nostima doprinosimo boljem životu pri-padnika te zajednice.

„Vlada želi inkluziju Roma na delu. Naš zadatak je da ih zaposlimo, omogućimo svima koji polože prijemni ispit da upišu fakultet i obezbedimo romske koordi-

Mihajlović je podsetila na to da danas studira više od 300 Roma i Romkinja, što nije bio slučaj ranijih godina, kao i da je Srbija jedina zemlja u Evropi u kojoj na Visokoj strukovnoj školi u Vršcu romski studenti uče na svom jeziku.

„To su veliki pomaci, ali moramo da učinimo i više od toga. Činjenica da je, na primer, 11 Roma završilo Kriminalističku akademiju, a da nijedan nije zaposlen, nije dobra i mi kao društvo moramo da pomognemo“, podvukla je ona.

Visoka savetnica u koordinaciji politike za Rome pri Evropskoj komisiji, Marta Garsija Fidalgo, istakla je da je inkluzija Roma u srcu evropskih integracija Srbije.

„Danas razgovaramo o tome šta svi zajedno – država, lokalne samouprave, NVO sektor i međunarodni donatori, možemo da učinimo kako bismo unapredili položaj Roma. Evropska komisija će u tome pomoći, jer je to važno za dalji proces evrointegracije Srbije“, ukazala je Garsija Fidalgo.

Šefica Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Srbije EU, Tanja Miščević, predočila je da je za evropske integracije Srbije veoma važno uključivanje romske zajednice u društveni život zemlje.

nevladinog sektora, romskih udruženja i naših evropskih partnera.

Mihajlović je, otvarajući seminar o socijalnom uključivanju Roma i Romkinja u naše društvo, održanog 19. oktobra, istakla da svi zajedno treba da omogućimo romskoj zajednici bolje uslove u oblasti zapošljavanja, obrazovanja, zdravlja i stanovanja.

Veoma je važno, kako je naglasila, da donosimo strateška dokumenta, poput strategije i akcionog plana za Rome i Zakona o stanovanju, koji ispunjava međunarodne standarde, ali je još važnije da konkretnim aktiv-

natoru u svakoj instituciji“, navela je ona, istakavši važnost spuštanja čitavog procesa na lokalni nivo, budući da bez saradnje sa gradovima i opštinama neće biti rezultata.

„To nas svrstava u red modernih, razvijenih evropskih država. Ovo je veliki poduhvat i zahvalna sam Mihajlović na dobro urađenom poslu, jer tako kao tim predstavljamo Srbiju i u pregovorima i mnogo više u reformama koje sprovodimo“, rekla je Miščević.

Predsednik Nacionalnog saveta Romske nacionalne manjine, Tefik Ramadanović, istakao je važnost ovog seminara, rekvavši da je njihov cilj veća vidljivost Roma i Romkinja u institucijama i celokupnom društvu Srbije.

Centar za istraživanja migracija
Center for Migration Studies

Publikaciju podržava Fondacija za otvoreno društvo, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država iz Beograda i Misija OEBS u Srbiji. Mišljenja objavljena u biltenu ne predstavljaju nužno zvanične stavove vlada i organizacija koje finansiraju projekat